

בפיכתנו לאומיה

יסיתי כמיטב יכולתי למצוא סיבות נורמליות להתנהגותן של שתי המשלחות לפני הפסטיבל, בזמן הפסטיבל ואחרי הפסטיבל. נואשתי מנסיון זה.

אני מניח שבשתי המשלחות היו הרבה בחורות ובחורים טובים, שחתנהגו בסדר, לפי הבנתם. אולם חרברים ששמענו עליהם בימי הפסטיבל, ושקיבלנו עליהם אחרי כן עדויות מוסמכות, מעידים כי בשני המחנות היו יסודות פסיכיים.

★ ★ ★

זונות שונות מאד הצטלבו בפסטיבל זה. במידה שזה נוגע לישראל, היו כאן לפחות ארבע מסורות שונות. השלטון הסובייטי ערך את הפסטיבל כמיצעת-עמולה קומוניסטית עולמית, כדי להדגיש את מקומה של מוסקבה כבירת חלק גדול של האנושות, ולהפגין את הצלחת הצמרת הנוכחית לעיני המוני ארצה.

הקומוניסטים חישראליים, שהם חלק מן העדה הקומוניסטית הי בינלאומית (כמעט וחייתי אומר: הלאום הקומוניסטי העולמי) התיכונו לעזור לממשלה הסובייטית. מטרה אחת לגמרי עמדה לנגד עיניהם של רבים מן הגוססים, שראו בפסטיבל רק תירוץ נוח לנסיעה מעניינת וזולה, בארץ הסגורה בדרך כלל בפני פטיילים סתם. גם במשלחות הישראליות לא הסירה דחיסה זו. העתונאים בעולם העריכו את הפסטיבל כהזדמנות טובה לצמד על המציאות הסובייטית, ללא התגבלות החמורות הרגילות. שני הישראלים (שלוש כהן וואב שייך) ש' אפיו נוסף על כך, לברר את האמת על מצב היהודים שם וחסם לישראל.

לשלטון הישראלי חיתה כוונה רביעית, ורק בגללה נתן עידוד גדול למשלחת הציונית: להפגין את נוכחות ישראל לעיני היחידים, רים, ולעזור בהם את רצון העלייה.

★ ★ ★

מטרות בליכך מנוגדות היו חייבות לעזור יגודים בקרב שתי המשלחות. רק מלאי עילאי של טאקס יכול היה למצוא גוע זאת. אולם האמת היא כי עוד לפני שיצאו לדרך שגאו שתי המשלחות זו את זו במידה שלא איפשרה אפילו הדברות ביניהן. היה מנוי וגמור עמנו מראש לי השמך זו את זו בכל דרך שהיא.

למרות נסיון המשלחת החלוצית להערים על השניה, ולהגיע לפניה, הרי הגיעו שתי המשלחות יחד, כמשלחת ישראלית אחת. איש לא הבדיל בין חבריה. ההבדל היחיד היה שחקמוניסטים ענרו על חום דווקא את חסמל הציונית (מגדף דויד), ואילו הציונים ענרו את חסמל המדינה (המנורה).

רק מתוך חשש שעורפן יישאר חשוף במוסקבה בפני התקפות ערביות אפסריות, הסכימו המשלחות, תוך כדי נסיעה ברכבת, על נוסח אחיד של הצהרה שנקרא לסדרוגן פעם על-ידי ציוני ופעם על-ידי קומוניסט. הצהרה זו קבעה כי "מקור ה' מתיחות וסכנת-המלחמה באזור הוא ב' תוכניות האימפריאליסטים לשעבד את ארצות האזור. השלום במזרח... יכון מתוך כיבוד הנוכחיות הלאומיות של עמי האזור ושמירת העצמאות והגיטראליות נגד כל התערבות זרה."

מתוך נופח זה משתמע, די במפתיע, גינוי מיבצע-סואץ ומיבדי צעייסיני.

★ ★ ★

יך פעלה בתנאים אלה המשלחת הציונית? איך הייתה צריכה להתנהג? לעצמו את התפקיד כך: אי אורח הממשלה הסובייטית. המשימה שקיבלתי על עצמי — לעורר את אהבתם של אזרחים סובייטים מבני העם היהודי

למדינת ישראל, ולברוק את נכונותם להגר ממולדתם הנוכחית — אינה לרוחה של הממשלה הסובייטית.

לכן אפעל בצורה דיסקרטית ככל האפשר, בטאקט מקסימלי. אני אקח בחשבון כי היהודים האלה יצטרכו להמשיך ולחיות, עד ליום עלייתם, במשמר הסובייטי. אימנע מכל דבר העלול לעורר עליהם את חמת השלטון ולהמיט עליהם אסון.

אני אסמוך בעיקר על עצם הופעתי. רב' בות יהודים יראו אותי — באיצטויין ובר' חוב — כשאני נושא על חזי את סמל ה' מדינה. זהו העיקר. את כל השאר אעשה בשקט, בעדינות. ללא תוקפנות וללא ה' פגנות. המדינה רוצה לשכנע את השליטים הסובייטים להרשות עליה המונית. לכן לא

פתחי, מלחמת-אחים בין שני ילדים שלחמו ביניהם במשך שנים ארוכות על חסדי אבא סטאלין. הגר הוא תמיד יותר אדוק מ' יהודי אמיתי, ואנשי השומר-הצעיר, ש' נאמו לנו מאז שחר לידותנו על מילדת ה' פרולטריון ועל ג'העדה של סטאלין, הם עתה האמיצים ביותר במלחמה נגד סחי נות-הרוח של מקי'.

אחד החברים האלה, אלי זיסר, סיפר בחזורו סיפור בלשים מסמר-שערות, הסריט מצויין לסרט של אד' קונסטאנטין. אם להאמין לו (ולצערי איני יכול לעשות זאת) הרי חדרו הוא וחבריו בגבורה עילאית מבעד למסך של אלפי שוטרי-חרש סובייטיים, כדי להביא ליהודים את דברם, על אפו ועל חמתו של השלטון. האמת היא, כמובן, כי בימי הפסטיבל לא הפריע איש ליהודים להתראות עם חברי המשלחת. נקטנו בכל האמצעים, מסר זיסר ב'

וחה את פיו והוציא מתוכו זרם של השמצות. מסתבר שכל העולם התנכר ל' משה ציוניק ושם אבני-נגף בדרכו בזדון. על אנשים כאלה אומר הפתגם האנגלי: "במקום שמלאכים נוהרים בצעדיהם, שם הססמים רצים קדימה!"

★ ★ ★

פסיכופאטיה מסוג אחר לגמרי גילו אנשי המשלחת הקומוניסטית. זר' הי הפסיכופאטיה היהודית הנושנה של שני אה'עצמית.

איני נמנה עם אותם השואים את אנשי מקי' שנאה עורת. איני מסוגל לשגא את שום אדם על השקפותיו. אני מוכן אפילו לה' אמין שחלק מן הדברים שנאמרו על הת' נהגותם במוסקבה היו עלילות, או הגומות, וכי רק כמה מאנשי המשלחת סרחו ממש.

אולם מה שמובחן על-ידי עדויות מוסמכות מספיק בהחלט כדי לי' עורך סלידה בלב אדם נורמלי.

אנשים אלה לא נסעו לברית-המועצות כאזרחים-סובייטיים בגולה, הנמלטים מן ה' גיהנום לג'העדה. הם נסעו כשליחי ישראל, כשסמל המדינה על ח.מ. הוסי לא ראה בהם קומוניסטים. הוא ראה בהם נציגים ישראלים — אם רצו בכך ואלא לאו. אינני אוהב אדם המשמיץ את מולדתו בנכר. לא אם הוא אנגלי, לא אם הוא ערבי, ובחדאי לא אם הוא ישראלי. אתה יכול לה' התנגד למשלחתך, זוהי זכותך. אתה יכול ללחום בה בתוך ביתך בשצף קנף. גם זוהי זכות, ולפעמים חיבה. אולם כשאתה עובר את הגבול, אתה קודם כל ישראלי.

זהו דבר מוכן מאלו. אין אדם הודך ברחוב וצועק: "אמי זונה!" אם יעשה זאת, לא ירחם איש על האם. ירחמו על האיש עצמו, כי מקומו בבית-מרפא לחולי-נפש.

אין אדם חייב להצדיק גם בחוץ-לארץ את כל פעולות ממשלתו. הוא יכול להס' חייב. אולם הוא חייב — מתוך הגינות אישית פשוטה — לשאת בפיו קודם כל את החיוב העצום של המדינה, את המפעל האדיר שבוצע, את השאיפה הגדולה לקיום ולהגנה עצמית.

אם אין אדם מרגיש זאת בליבו, אם יש בו מישקע רב מדי של שנאה, אסור לו לקבל על עצמו לנסוע כנציג לחוץ-לארץ. קל וחומר כשהוא חבר משלחת רשמית. כמה מאנשי מקי' התרכו באופן חולני על כל הרעות של המדינה — האמיתיות והמדומות. הם יעצו ל הודים להישאר ב' רוסיה, מפני שיגדעו ברעב בישראל. הם דיברו על 120 אלף מיבטלים. זה כספיק — אפילו אם לא נאמין כי דיברו על בתי' בושת בקיבוצים.

★ ★ ★

דמה שהיה כדאי יותר לשלוח למאורע זה משלחת של חרשים-אלמים בלתי-מפלגתיים. כי התפקיד החשוב היחיד היה להעניף לעיני רבבות היהודים ולהציג לעיניהם את סמל המדינה. חרשים-אלמים היו עושים זאת באותו כשרון, ואילו כל הדיבורים — בדריהתעמולה ובדריהתשמחה כאחד — לא הגיעו אף לאוזני עשירית של אחוז אחד של יהודי ברית-המועצות. על כל יהודי שדיבר עם חבר אתה ה' משלחות, היו לפחות 200 יהודים שראו את המשלחת מרחוק בלבד — וזה העיקר.

לכן כל חויכות הפסיכופאטי ההרדי, שריותק בשבעיים האח' רונים את הארץ, היה בליכך בלתי חשוב וצדדי. אפשר רק להתפעל מכשרונם של עסקנים צעירים אלה, משני הצדדים, לשלב אפסות רוחנית אישית עם נכונות נלהבת ליהרג (ובעיקר להרוג) ב' של עניינים של מהיכבך.

אדם מן הצד יכול רק לסכם: אוי לאותו יום, בעוד 10 או 20 שנה, כאשר אנשים מסוג זה יעמדו בראש מפלגות המדינה.

החלוצים -

- והקומוניסטים

הודעה מלודרמטית שניתנה לפירסום; גם כאלה שלא טעמו לחיכם של המארחים. ב' אשר ידענו כי בתוך שליחי ססטיבל לא יאוהב לנו כל רע והם לא יכולים לעשות לנו דבר."

קשה להניח שאלה דבריו של אדם בעל שכל מיושב לגמרי. הדברים האלה מתור' גמים ונשלחים לברית-המועצות. אלי זיסר בטוח בחייו. אך האם נכון הדבר לגבי ה' אנשים שאלי זיסר דיבר עמם שם?

האם הודעה שחצנית זו על סער' לה מחתרתית דמיונית תשכנע את המשלחה הסובייטית לתת למשלחות ישראליות נוספות לקיים מגע עם היהודים? האם אין זה מחיר גבוה מדי בשבילי הרגשת' החשיבות של ח' החבר אלי זיסר? עלה על זיסר ראש משלחת מפ' אחד משה ציוניק, המכונה כאלוף. דבריו אינם גובלים עם פסיכופאטיה פוליסית. הם עברו גבול זה. דומה שלא הספיק עוד לנשום את אוויר הארץ לפני שפתח לר'

אעשה דבר שיתרחר ריב בין המדינות. כשאחזור לישראל, אודיע לציבור את האמת, ללא כחל ושוק, בצורה של עובדות. אבל לא אנהל סתם תעמולה נגד השלטון הסובייטי. אני אקח בחשבון שאסור לעשות שום פעולה שתסגור את הדלת בפני מש' לחות ישראליות נוספות.

★ ★ ★

ראש המשלחת הציונית היו כמה אנשים שדרך מחשבתם היתה כנראה, ברוח זו. בלט ראש-המשלחת עז' מו, משה נצר, איש מפא"י, שנהג בטאקט ובשקט. הוא העריך את גודל אחריותו.

אולם לרוע המזל שמע הציבור לא את נצר השתקן, אלא את קולם הרועש של כמה חברים יקרים, אשר יצריהשוויק שלהם, או קנאותם המפלגתית, הגיעו לממדים פסיכיים. משום-מה בלטו ביניהם אנשי חשומריה-צעיר. רופא-נפש היה אומר שזהו תסביך מש'